

Dzień Górnika – Barbórka

Barbórka, czyli Dzień Górnika tradycyjnie obchodzona jest 4 grudnia. Tego dnia przypada dzień patronki górników, świętej Barbary z Nikomedii. Poznajcie zwyczaje, które wiążą się z tym górniczym świętem.

Święta Barbara, jest męczennicą, patronką dobrej śmierci i trudnej pracy. Dlaczego stała się patronką górników? Przecież według górniczych przesądów, kobieta pod ziemią przynosi pecha... **Według legendy, krótko po tym kiedy Święta Barbara została ścięta z powodu przejścia z pogaństwa na chrześcijaństwo, jej ojca, który doniósł na męczennicę, raził piorun. Źródła mówią, że tym sposobem Barbara została patronką narażonych na wybuchy, w tym i górników.**

Zgodnie z tradycją figura świętej Barbary znajduje się w górniczych kościołach, a także w cechowniach, czy tradycyjnych domach, gdzie mieszkają górnicze rodziny. W dniu 4 grudnia, kiedy obchodzona jest **Barbórka**, zobaczyć można poranne pochody górników ubranych w odświętne mundury z górniczą orkiestrą na czele (można ich poznać po czapkach z czerwonymi piórami). Maszerują po ulicach miast, po osiedlach i niejednokrotnie budzą tych, którzy lubią sobie pospać. Dla górników jest to dzień wolny od pracy, więc mają oni czas na świętowanie albo też odbieranie odznaczeń, czy

też nagród, które w ten dzień są rozdawane najbardziej zasłużonym przedstawicielom tego zawodu.

W regionie znana jest też tradycja górniczych biesiad tzw. Spotkania Gwarków, powszechnie zwane **karczmami**, które organizowane są zwykle w okresie „okołobarbórkowym” lub w dzień 4 grudnia. Ich nieodzownym elementem jest wspólna biesiada, a także górniczy mundur, czapka z pióropuszem i śpiewy (również górniczego hymnu). Podczas spotkania odbywa się także tzw. skok przez skórę, czyli przyjęcie młodego górnika do górniczej braci. Takie swoiste mianowanie na górnika. Na tę uroczystość mają wstęp wyłącznie mężczyźni.

Tradycyjnie – zabawą, w której biorą udział tylko kobiety jest **Babski Comber**. To jednak „ impreza” organizowana w innym okresie, bo w tzw. ostatki, czyli ostatnie dni przed Wielkim Postem.

Mundur górnik i czako (nakrycie głowy), to także swoisty symbol tego zawodu. Zwyczaj noszenia takiego stroju **wprowadzono w XVIII wieku na Górnym Śląsku i w Zagłębiu Dąbrowskim**. Skok ekonomiczny tych terenów wiązał się z napływem ludności z innych regionów. Mundur stał się wtedy swoistym zacieśnieniem

górnicych więzi. Krój munduru, **który znamy obecnie, wprowadzono w 1983 roku.**

Nieodłącznym elementem górniczego munduru **jest szpada**. Ta stanowi jednak honorowe odznaczenie. W założeniu otrzymuje się ją jako szlachetne wyróżnienie za sumienną pracę.

Co ciekawe, osobie, która dopuści się czynu plamiącego honor górnika, może zostać ona odebrana.

Górnicy posiadają także swoje barwy – kolor czarny i zielony. Rozszyfrowanie ich znaczenia jest dosyć proste. Czarny symbolizuje ziemię, natomiast zielony, jest kolorem natury.

Przy okazji świętowania Barbórki warto wspomnieć także o wierzeniach górniczych. Tutaj raz jeszcze powraca postać, którą większość z nas pamięta jeszcze z przedszkola.

Mowa o Skarbniku, lub Skarbku. Wedle podań owe duchy

zamieszkują podziemia strzegąc w nich drogocennych kruszców i skarbów. Nasz podziemny duch mógł przyjmować różne postacie – konia, myszy, pająka, psa oraz oczywiście człowieka. W dłoni dzierżył laskę sztygarską. Czasem widywano go z fajką. Kiedy zażądał ognia, trzeba było go podać na łopacie lub trzonku kilofa, w przeciwnym razie mógł urwać górnikowi rękę. Czasem Skarbnik pomagał górnikom. Kiedy przybierał postać myszy uciekających w stronę szybu, ostrzegał górników przed niebezpieczeństwem. Podziemny duch był raczej milczącą istotą. Inaczej było w Zagłębiu Dąbrowskim. Tutejszy Skarbnik był bardziej życzliwy dla górników. Często pierwszy ich pozdrawiał, a jeżeli karał, to sprawiedliwie.

Ciekawą tradycją związaną z górnictwem, którą warto przytoczyć jest pozdrowienie. Większość mieszkańców zapewne wie, że górnicy raczej nie mówią sobie pod ziemią „dzień dobry”. Częściej używają sformułowania „**Szczęść Boże**”.

Na koniec chcielibyśmy Wam zaproponować wysłuchanie słuchowiska pt. „Leśne opowieści”. Jest to cykl bajek o życiu różnych zwierząt, wybierzcie tę bajkę która najbardziej się Wam podoba i zróbcie do niej ilustrację, np. może to być główna postać lub ulubiona scenka z bajki.

Oto link do słuchowiska:

https://www.youtube.com/watch?v=cs706BU_7wU

RULETKA RUCHOWA

Zakręć kołem i zobacz, jakie ćwiczenie masz wykonać. Zaproście wszystkich domowników do wspólnej zabawy. Pochwalcie się jak ćwiczycie.
<https://wordwall.net/pl/resource/1083480/%C4%87wiczenia-w-domu>

POZDRAWIAMY SERDECZNIE ☺